

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเรื่องการสื่อสารเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
ประชาคมอาเซียนของสถาบันอุดมศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ ผู้วิจัยจะดำเนินการตามขั้นตอนนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้คือ

1. นักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยในจังหวัดเชียงใหม่
 2. บุคลากรในมหาวิทยาลัยที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารประชาคมอาเซียน
- กลุ่มตัวอย่าง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง มีลำดับขั้นตอนในการสุ่มตัวอย่างนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา
เป็นแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษา
ระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยของรัฐ 4 แห่ง คือ

1. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
2. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่
3. มหาวิทยาลัยแม่โจ้
4. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาเชียงใหม่

การเก็บข้อมูลนักศึกษาและบุคลากรของมหาวิทยาลัยเอกชนนั้น ทางมหาวิทยาลัยเอกชนได้มีนโยบายที่จะต้องขออนุญาตสถาบันอุดมศึกษาเอกชนก่อน เพื่อขออนุญาตกับทางมหาวิทยาลัยอีกครั้ง ซึ่งต้องในระยะเวลาในการดำเนินงาน ผู้วิจัยจึงไม่สามารถเก็บข้อมูลจากมหาวิทยาลัยเอกชนได้

ขั้นตอนที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างจากจำนวนนักศึกษาปริญญาตรีในแต่ละมหาวิทยาลัย ใช้สูตรการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างแบบทราบจำนวนประชากร โดยกำหนดความเชื่อมั่นที่ 95% ความผิดพลาดไม่เกิน 5% ดังสูตรของ Taro Yamane (1967) เพื่อนำไปใช้ในการออกแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 3 การสุ่มตัวอย่างบุคลากรในมหาวิทยาลัย ที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารเรื่องประชาคมอาเซียน ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบวิจักษณ์ญาณ หรือ แบบเจาะจง (Judgment or Purposive Sampling) โดยเลือกตามขั้นตอนที่ 1 ในการสุ่มตัวอย่างบุคลากรมหาวิทยาลัยแห่งละ 3 คน ในการสัมภาษณ์

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประเภทเครื่องมือ

1. แบบสอบถามนักศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ ความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติ เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดเชียงใหม่

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

1. ข้อคำถามเรียงลำดับการเข้าถึงของข่าวสารจากแหล่งใดมากที่สุด

2. ข้อคำถามเรียงลำดับสื่อที่ทำให้ท่านมีความรู้ความเข้าใจมากที่สุด

ตอนที่ 3 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 4 ทัศนคติเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

2. แบบสัมภาษณ์บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษา เกี่ยวกับการสื่อสารเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ประกอบด้วย 4 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของบุคลากร

ตอนที่ 2 การวางแผนการสื่อสารเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 3 แนวทางและวิธีการสื่อสาร การประชาสัมพันธ์ การใช้สื่อเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน

ตอนที่ 4 โครงการหรือกิจกรรมอาเซียน

การสร้างเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาจากตำรา เอกสาร บทความ ทฤษฎีหลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดขอบเขตของการวิจัยและสร้างเครื่องมือวิจัยให้ครอบคลุมความมุ่งหมาย

2. นำข้อมูลที่ได้นำมาสร้างแบบสอบถาม

3. นำแบบสอบถาม ทดสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) จากผู้เชี่ยวชาญ พิจารณาตรวจสอบ แก้ไขปรับปรุง แก้ไขข้อคำถามให้สมบูรณ์ และชัดเจนตามข้อเสนอแนะ และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเครื่องมือ IOC จำนวน 3 ท่าน ได้แก่

3.1 รศ.สมพงษ์ บุญเลิศ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

3.2 ดร.เรืองวิทย์ นนทภา มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

3.3 ผศ.ดร.หนูวัน ร่มแก้ว มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขตามคำแนะนำแล้วมาดำเนินการทดสอบกับกลุ่มเป้าหมาย (Pretest) กับนักศึกษา 40 คน เพื่อทดสอบค่าความยากง่ายของเครื่องมือ ทดสอบค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือ และทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability)

5. นำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปสอบถามกลุ่มตัวอย่าง

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การประเมินครั้งนี้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. การเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามและสัมภาษณ์นักศึกษา ผู้วิจัยทำการเก็บแบบสอบถามของนักศึกษาด้วยตัวเอง 4 มหาวิทยาลัย จำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 1,600 ชุด

2. การเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์สำหรับบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสารประชาสัมพันธ์ อาเซียน โดยดำเนินการดังนี้

2.1 ขออนุญาตและนัดหมายกลุ่มตัวอย่างเพื่อทำการสัมภาษณ์

2.2 แนะนำตัวและชี้แจงวัตถุประสงค์ของการสัมภาษณ์

2.3 สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง โดยการจดบันทึกหรือบันทึกเสียง

3. นำแบบสอบถามที่ได้มาตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้อง และนำข้อมูลที่ได้นำจากการแบบสอบถาม และการสัมภาษณ์มาเรียบเรียงเนื้อหา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. การหาขนาดกลุ่มตัวอย่าง ใช้สูตรของยามานะ (Yamane, 1976 : 727-728)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

โดย n = จำนวนของขนาดตัวอย่าง

N = จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา

e = ความผิดพลาดที่ยอมรับได้ (โดยกำหนดให้เท่ากับ .05)

ดังนั้น

ประชากรมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ($N_1 = 28,090$)

ประชากรมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ($N_2 = 27,281$)

ประชากรมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ($N_3 = 16,448$)

ประชากรมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาเชียงใหม่ ($N_4 = 11,927$)

$e = 0.05$

แทนค่าสูตรจะได้

กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ($n_1 = 394$)

กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ($n_2 = 394$)

กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยแม่โจ้ ($n_3 = 391$)

กลุ่มตัวอย่างมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนาเชียงใหม่ ($n_4 = 386$)

ทางผู้วิจัยได้มีเก็บแบบสอบถามมหาวิทยาลัยละ 400 ชุด รวม 1,600 ชุด เพื่อง่ายต่อขั้นตอน

การวิเคราะห์ข้อมูลและลดความคลาดเคลื่อน

2. การหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาความตรงด้านเนื้อหา (Validity)

หาความเที่ยงตรงของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยหาค่าดัชนีสอดคล้อง

(พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 117) โดยใช้สูตร

$$IOC = \Sigma R/N$$

ΣR หมายถึง ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ($\Sigma R=3$)

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ ($N=3$)

แทนค่าสูตรจะได้ค่า $IOC = 1.00$ ซึ่งอยู่ในค่า IOC ที่รับได้

2.2 ทดสอบค่าความยากง่าย ของเครื่องมือ เป็นรายข้อ แบบสอบถามตอนที่ 3

โดยใช้สูตร

$$r = \frac{H+L}{N}$$

P = ค่าความยากง่ายของเครื่องมือ

H = จำนวนคนตอบข้อสอบข้อนี้ถูกในกลุ่มคนเก่ง

L = จำนวนคนตอบข้อสอบข้อนี้ถูกในกลุ่มคนไม่เก่ง

N = จำนวนคนในกลุ่มคนเก่งและกลุ่มคนไม่เก่ง

แทนค่าสูตร ค่าความยากง่ายของแบบสอบถามนี้ อยู่ในช่วง 0.50–0.80 ซึ่งอยู่ในช่วง

ค่าความยากง่ายที่รับได้คือ 0.20–0.80

2.3 ทดสอบค่าอำนาจจำแนกของเครื่องมือเป็นรายข้อแบบสอบถามตอนที่ 3 โดยใช้

สูตร

$$r = \frac{H-L}{N/2}$$

r = ค่าอำนาจจำแนก

H = จำนวนคนตอบข้อสอบข้อนี้ถูกในกลุ่มคนเก่ง

L = จำนวนคนตอบข้อสอบข้อนี้ถูกในกลุ่มคนไม่เก่ง

N = จำนวนคนในกลุ่มคนเก่งและกลุ่มคนไม่เก่ง

แทนค่าสูตร ค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามนี้ อยู่ในช่วง 0.20–1.00 ซึ่งอยู่ในช่วง

ค่าอำนาจจำแนกที่รับได้คือ 0.20–1.00

2.4 ทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตอนที่ 3 ใช้สูตร KR-20

$$r = \frac{k}{k-1} \left[1 - \left(\frac{epq}{s^2} \right) \right]$$

r = ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

k = จำนวนเครื่องมือ

p = สัดส่วนของผู้ตอบถูกในข้อหนึ่งๆ

q = สัดส่วนของผู้ตอบผิดในข้อหนึ่งๆ

s^2 = ความแปรปรวนของเครื่องมือ

$$s^2 = (n\sum x^2 - (\sum x)^2)/n^2$$

แทนค่าสูตร ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบนี้ คือ 0.75 ซึ่งอยู่ในช่วง ค่าความเชื่อมั่นที่รับได้คือ 0.70–1.00

ดังนั้นแบบสอบถามตอนที่ 3 มีความยากง่าย ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นอยู่ในช่วงที่รับได้ ดังนั้นแบบสอบถามตอนที่ 3 สามารถนำไปใช้ได้

2.5 ทดสอบความความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามตอนที่ 4 ด้วยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach Alpha Coefficient) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540 : 125-126)

$$\alpha = \left(\frac{k}{k-1} \right) \left(1 - \left(\frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right) \right)$$

α = ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

k = จำนวนเครื่องมือ

S_i^2 = ค่าความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

S_t^2 = ค่าความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

แทนค่าสูตร ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบนี้ คือ 0.85 ซึ่งอยู่ในช่วง ค่าความเชื่อมั่นที่รับได้คือ 0.70–1.00 ดังนั้น แบบสอบถามตอนที่ 4 สามารถนำไปใช้ได้

3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลส่วนที่ 1 วิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสัมภาษณ์

ข้อมูลส่วนที่ 2 ข้อมูลทั่วไปลักษณะทางประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ ของกลุ่มตัวอย่าง นำมาแจกแจงในรูปของความถี่ และค่าร้อยละ

ข้อมูลส่วนที่ 3 การเปิดรับข่าวสารและการได้รับความรู้ความเข้าใจจากสื่อเกี่ยวกับ ประชาคมอาเซียน นำมาแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ

ข้อมูลส่วนที่ 4 วิเคราะห์ข้อมูลแบบทดสอบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิด ใช่-ไม่ใช่ โดยมีหลักเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
ใช่	1	0
ไม่ใช่	0	1

จากการให้คะแนนดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจะแบ่งเกณฑ์ในการวัดครั้งนี้ ออกเป็น 3 ระดับ โดยมีวิธีการดังนี้

$$\frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนระดับ}} = \frac{12 - 0}{3} = 4.00$$

จากเกณฑ์ดังกล่าวสามารถแปลความหมายของระดับคะแนนได้ดังนี้

ระดับความรู้ความเข้าใจ	ระดับคะแนน
มาก	9.00 – 12.00
ปานกลาง	5.00 – 8.00
น้อย	0.00 – 4.00

ดังนั้น ค่าเฉลี่ย 0.00–4.00 เท่ากับ ระดับต่ำหรือน้อย หมายความว่า นักศึกษามหาวิทยาลัย มีความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับต่ำหรือน้อย

ค่าเฉลี่ย 4.01–8.00 เท่ากับ ระดับปานกลาง หมายความว่า นักศึกษามหาวิทยาลัย มีความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 8.01–12.00 เท่ากับ ระดับสูงหรือมาก หมายความว่า นักศึกษามหาวิทยาลัย มีความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน อยู่ในระดับสูงหรือมาก

ข้อมูลส่วนที่ 5 ทศนคติเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน นำมาแจกแจงในรูปค่าเฉลี่ย และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลักษณะคำถามเป็นแบบ Likert's Scale โดยให้คะแนนเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนในแต่ละระดับ ดังนี้

ระดับความคิดเห็น

มากที่สุด	5
มาก	4
ปานกลาง	3
น้อย	2
น้อยที่สุด	1

